

Työpajatyöskentelyjen yhteenvedo ja askelmerkkejä tulevaan

Tiedolla johtamisen perehdytyskokonaisuus –
päättöswebinaari 7.9.2022

Juuso Ilmola, tutkimusasiantuntija, FCG Oy

Minnamaria Korhonen, erityisasiantuntija, Suomen Kuntaliitto ry.

Työpajatyöskentelyjen kokonaisuus

**Aloitus-
webinaari
25.5.2022**

**Äkillinen rakennemuutos
6.6.2022**

**Kestävä kehitys
13.6.2022**

**Päätös-
webinaari
7.9.2022**

**Osaavan työvoiman
saatavuus
22.8.2022**

**Tulevaisuuden tiedolla
johtaminen verkostoissa
29.8.2022**

Mikä tiedolla johtamisessa on hyvin ja mitä tulisi kehittää?

Kehitettävää

Yhteinen toiminta

- Selkeät roolijaot
- Jatkuva arvioinnin toteuttaminen
- Tiedolla johtamisen koulutus
- Pysyvä tiedolla johtamisen työryhmä?

Yhteinen tieto

- Tiedon yhteinen jalostaminen
- Tietolähteiden näkyvyyden kasvattaminen
- Tiedon säilyttäminen sitä liikuttamalla
- Tiedon käyttäjäystävällisyys
- Tiedon koonti (mm. aiemmat ÄRM-tilanteet)
- Ei reagoivaa vaan systemaattista tiedonkeruuta

Toimintakyky

- Nopea tilannekuva, toiminnan käynnistäminen ja toimeenpano
- Nopea rahoitus
- Koordinoitu toiminta
- Kyky hankkeistaa

Verkostot

- Aktiivisuus
- Laajuus
- Nopeasti koolle
- Yhteinen suunnittelu ja tahtotila
- Tiivis yhteistyö
- Yhteinen suunnittelu

Tieto

- Saatavuus (tietoalustat ja työkalut)
- Erilaisen tiedon yhdistäminen (laadullinen tieto, tilastot, kokemus)
- Laaja tiedonkeruu
- Benchmarking

Toimenpiteet

Yhteinen tieto

- Hiljaisen tiedon ja heikkojen signaalien esille tuominen
- Keskenäisten asioiden jakaminen: laajaa apua jatkotyöstämiseen
- Kommunikointi, jatkuva vuorovaikutus
- Yhteinen toimijoiden alusta tiedon jakamiseksi
- Suunnitelmallisuutta tiedosta keskustelemiseen ja jakamiseen
- Tiedon jakaminen ymmärrettävässä muodossa

Yhteinen toiminta

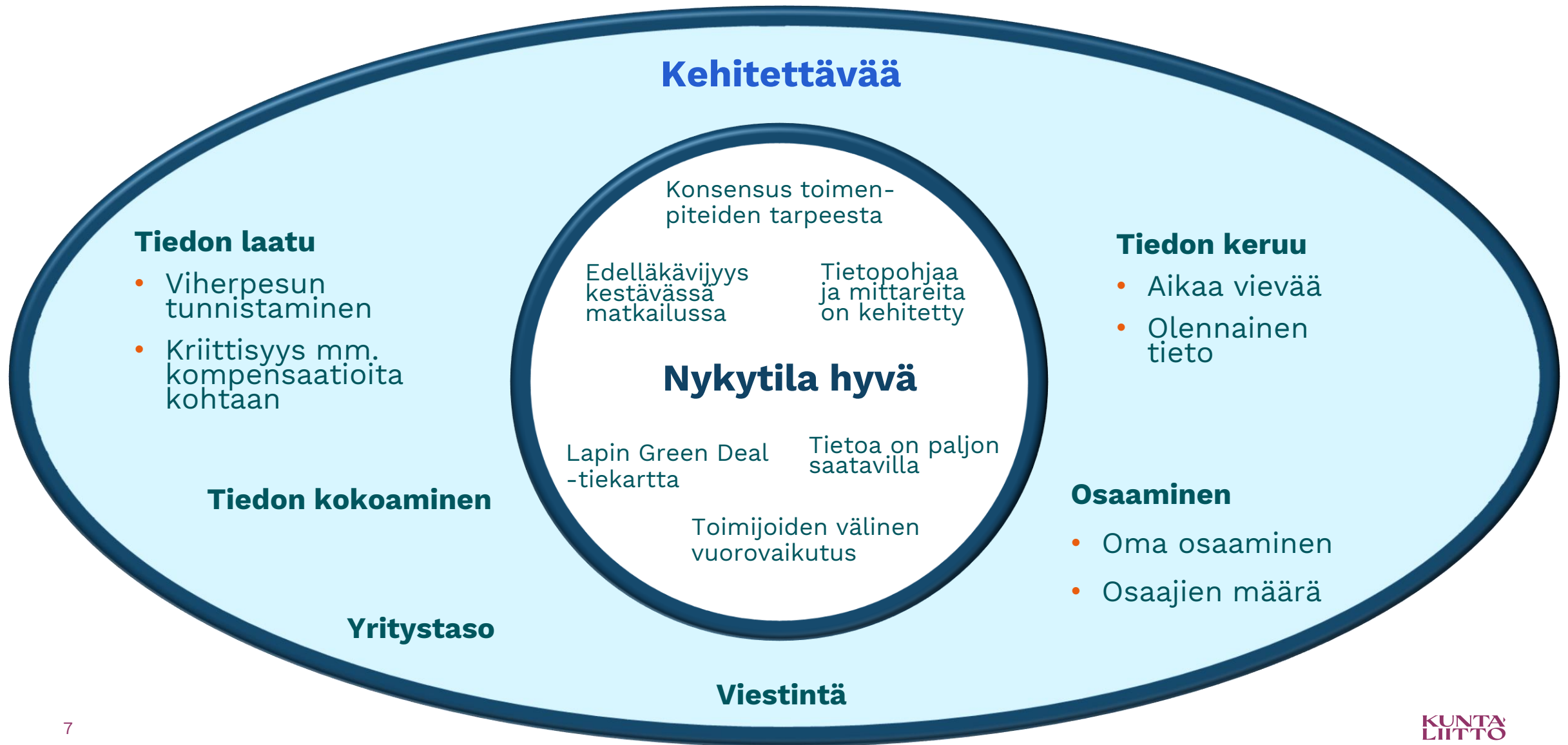
- Sovitaan roolituksesta ja käytänteistä
- Perusroolien ymmärtäminen
- Pidetään yllä valmiutta ÄRM-tilanteisiin esim. ARM-valmiusharjoituksilla
- Organisaatiokulttuurin muokkaaminen turvallisempaan suuntaan, että yhteistyö onnistuu paremmin
- Ennakointityö osaksi kaikkien työtä

Osaaminen

- Alueellisten ja kansallisten vahvuuksien tunnistaminen
- Ei-paikallisten asioiden tunnistaminen
- Ison kokonaiskuvan ymmärtäminen
- Muutosten jatkuvuuden ymmärtäminen
- Tunnistetaan, mitä pitää ennakoida (että ylipäätään voidaan ennakoida)

Mikä tiedolla johtamisessa on hyvin ja mitä tulisi kehittää?

Toimenpiteet

Yhteinen tieto

- Tiedon jakaminen olemassa olevissa verkostoissa
- Tuodaan näkyväksi ja avataan kestävän kehityksen teemoja
- Tutkimustiedon popularisointi
- Yhteisen tiedon keskusteluttaminen – merkitykset ja johtopäätökset arkeen
- Kuluttajien ohjeistus ostopäätöksissä
- Kestävän kehityksen isosta kuvasta viestiminen monilla tasoilla, yhteisesti ja kohdennetusti
- Kestävän kehityksen osa-alueet kootaan selkeästi samoihin kansiin

Yritystaso

- Oman yrityksen tulokulma kestävyteen voi olla vaikeaa löytää: kestävyys kaikkien ymmärrettäväksi
- Positiivisten vaikutusten liiketoiminnalle korostaminen
- Työkalujen tarjoaminen yrityksille
- Ideoidaan kestävää toimintaa yrittäjien kanssa
- Valmis ja selkeä raporttipohja Lapin alueen yrityksille
- Yrityksille tarjottava konkreettisia keinoja, joilla omassa toiminnassa voidaan toimia kestävämmiin. Kulttuurin muutosta yrityksissä voisi yrittää tukea
- Yritysten seurannan yhteismitallistaminen

Osaaminen

- Kansalaistaidot, kuluttajan vastuu
- Kestävän kehityksen teeman haltuunotto – tietonäkökulma
- Ison kokonaiskuvan ymmärtäminen
- Oman osaaminen syventäminen ja kehittäminen
- Osaamista tukevat kehittämistoimet
- Tarvittavan verkoston tunnistaminen ja muodostaminen
- Tunnistetaan relevantit kanavat seurattavaksi
- Ymmärryksen kehittäminen tuotteiden todellisesta ekologisuudesta
- Ymmärryksen kehittäminen työkalupakki

Työstettävänä osaavan työvoiman saatavuuden toimenpidesuunnitelma

Toimenpidekortit

Osaavan työvoiman saatavuuden toimenpidekortit on koottu viiden eri teeman mukaisesti. Kullekin kortille on koottu tärkeimmät toimenpidekokonaisuudet sekä niiden alle kokonaisuuteen liittyviä toimenpiteitä. Toimenpidekortissa on näkyvillä myös teemakohtaiset haasteet sekä teemaan liittyvät edunvalvonta-asiat.

Toimenpidekokonaisuuksien lisäksi oranssilla korostetut toimenpiteet on priorisoitu tärkeimmiksi ja vaikuttavimmiksi toimenpiteiksi osaavan työvoiman saatavuuden edistämisessä ja niiden toteutus on tarkoitus käynnistää mahdollisimman pian.

Toimenpidekorttien sisällöt avautuvat viedessäsi hiiren sykkivien pallojen kohdalle toimenpiteiden jäljessä tai edunvalvonnan tai haasteiden kohtalla.

Toimenpiteet: työelämän muotoilu – osaaminen ja kohtaanto

- **Muotoillaan työelämä työvoimapotentialin tarpeisiin ja kehitetään koulutusta työelämän tarpeisiin.**
  - ✓ Kehitetään koulutusta: täsmäkoulutukset, tutustumiskoulutukset, tutkinnon osat, ristiinkouluttautuminen ammatillinen ja yliopistokoulutus
  - ✓ Tunnistetaan osaaminen ja se, että kaikki työtehtävät eivät vaadi ammattipätevyyttä: pois tutkintokeskeisyydestä
  - ✓ Arvostetaan ihmisten monimuotoisuutta ja erilaisuutta: ohjausosaamisen lisääminen työpaikoilla
  - ✓ Luodaan polkuja työelämään osatyökykyisille ja opiskelijoille, tuetaan rekrytointeja, tarjotaan ohjauspalveluja ja lisätään yrittäjien tietoisuutta työllistämisen tuista: esite työnantajille, helpot alustat, matalan kynnykset ohjaus, työnantajakäynnit
  - ✓ Muotoillaan monimuotoisia työuria, joissa työ voi vaihtua sesongin mukaan.
  - ✓ Kehitetään yhteistyötä yritysten, koulutuksen järjestäjien, järjestöjen ja henkilöstöpalveluja tarjoavien välillä: oppisopimuskoulutukset

Toimenpiteet: veto- ja pitovoima, infra

- **Rekrytoidaan kansainvälisesti ja kotimaisesti**

- ✓ Edunvalvonta: liikenneyhteydet Norjasta
- ✓ Kontaktoidaan poismuuttaneita: **soitetaan, kun tehtäviä avautuu ja autetaan asettautumaan**

- **Tarjotaan asettautumispalveluja muuttoa harkitseville**

- ✓ Työtä aikuisille, opiskelumahdollisuudet perheen lapsille ja nuorisolle.
- ✓ Turvallisuus, asuminen ja infra, palveluja englannin kielellä, etätyötäkin voi tehdä: **viestitään vapaa-ajanpalveluista netissä, markkinoidaan koordinoitusti kohderyhmät huomioiden**

- **Sitoutetaan jäämään alueelle**

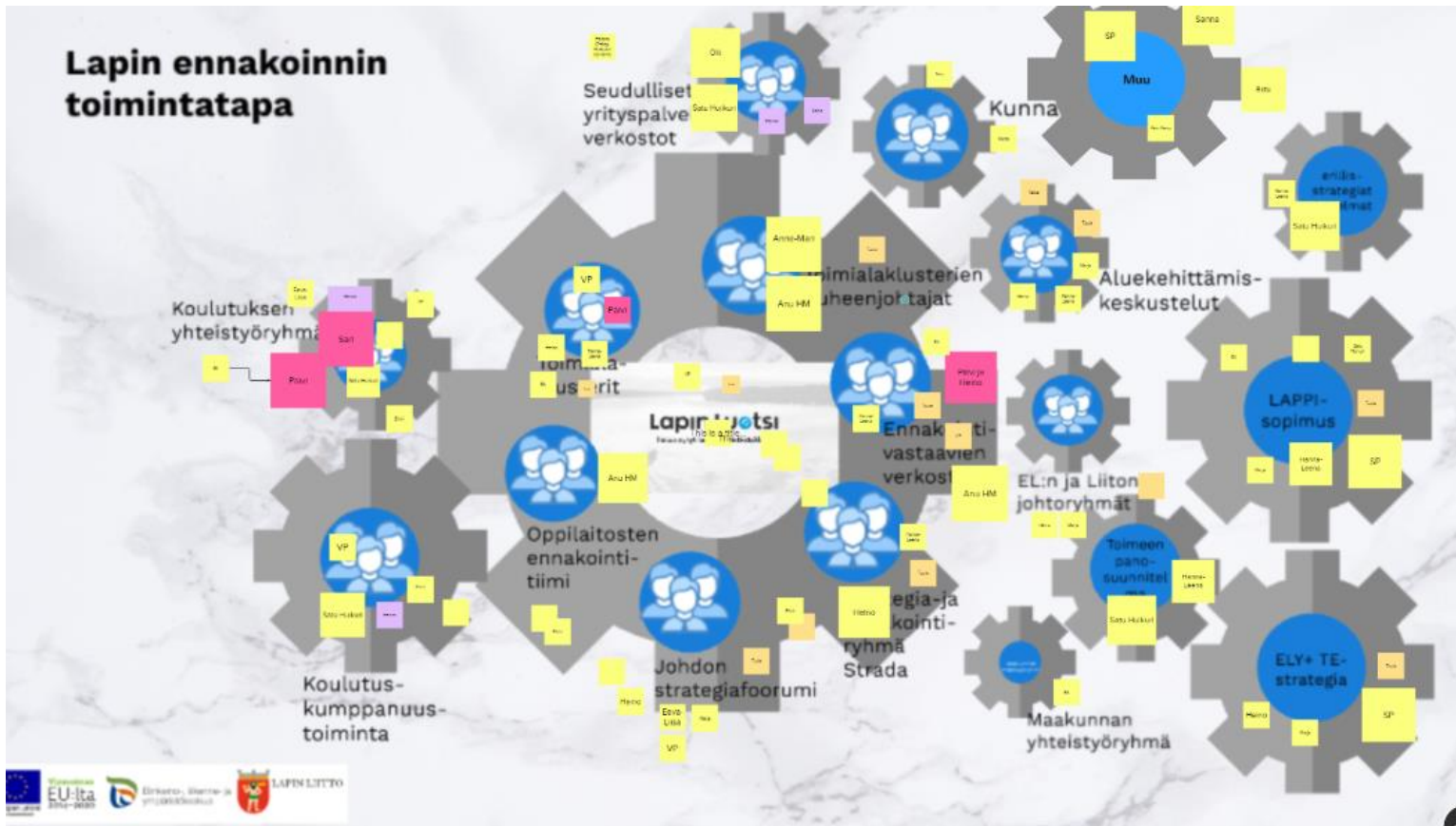
- ✓ Kevennetään jo Suomessa olevien kotouttamisen toimintamalleja, esim. työelämän Suomen opiskelu työn ohessa: **intensiivikurssi, työelämän vuorovaikutuksen kielikurssi**
- ✓ Hyödynnetään motivaatio nopeasti – ratkotaan esteet työllistymisen edestä.
- ✓ Muistetaan positiivisen yrityskuvan ja arvostavan kohtelun merkitys

Jatkotyöt - yhteistyö ennakointi, roolit ja vastuut

- Yhteistyö on onnistumisen edellytys.
- Eri tasoisesti toteuttavat toimenpiteet: pitkä ja lyhyt aikaväli, paikalliset ja alueelliset toimenpiteet, kansalliset lainsäädäntömuutokset, asennemuutokset
  - Voiko alhaalla riippuvat hedelmät poimia ensin ja sitten kypsyttää muut?
- Konkreettisia yhteistyön välineitä tilaisuudet, tapahtumat ja alustat
  - Huomioitava myös pienemmän toimijat, joiden kehittämisresurssit ovat rajoitetummat.
- Eri toimijoilla olevien tietojen, tietotarpeiden ja tietoaukkojen täyttämisen yhteensovittaminen ja ennakointi tärkeää: signaalit, työpaikat, osaamistarpeet, työvoimapotentialiaali.
- Toimenpiteitä on runsaasti: vastuutettava, tekemistä koordinoitava ja seurattava.
  - Mikä toimija ottaa vetovastuun ja kutsuu koolle?

Työpajan osallistujat kattavasti mukana Lapin ennakoinnin toimintavan rattaistossa

Tiedon siirto ja hyödyntäminen

Tavat, joilla tieto liikkuu verkostosta organisaatioon

- Kokoukset, tapaamiset
- Koulutukset, seminaarit
- Hankkeet
- Raportit
- Luotsi-sivusto, intranet
- Media

Tiedosta näkemyksiksi, päätöksiksi, toimenpiteiksi

- Suunnitelmat, strategiat, sopimukset, koulutukset, hankkeet, verkostot, foorumit
- Vaikutusten ennakkoarviointi
- Tiedon analysointi ja jalostaminen
- Vuorovaikutus ja tapaamiset
- Toiminta saatu nopeasti käyntiin kriisitilanteissa

Välineitä ennakoivaan tiedolla johtamiseen (poimintoja)

- **Säätiedotus vuonna 2100**
(tarinallistaminen, visualisointi)
- **Epävarma tieto** yhteiseen punnintaan
- **Tekoäly käsittelemään tietomassaa**
(esim. strategiat, ennakointityö, mediaseuranta)
- Välineet **ennakolta aktivointiin**
- Yhdistely, analysointi, ajantasaisuus, visualisointi
- Median hyödyntäminen, vuorovaikutusvälineet
- Tiedon avaamisen työkaluja
- Dashboardit / johdon työpöydät
- Skenaariotyö

Kehitysideoita tiedolla johtamiseen

- Etsitään uusia tapoja ja välineitä (perinteisten lisäksi) tiedon liikuttamiseen.
- Vuorovaikutus on elinehto tiedon jalostamiselle.
  - Varataan aikaa ja mahdollisuuksia kohtaamisille organisaation sisällä ja organisaatioiden välillä.
- Teknologia ei tee autuaaksi, mutta tekoälyn voi valjastaa avuksi.
  - Tekoälykokeilu?
- Epävarma tieto – milloin tieto on niin varmaa, että se voi johtaa toimenpiteisiin?
- Tiedon hyödyntämisessä onnistumisena on ollut nopea toiminnan käynnistäminen kriisitilanteissa.
  - Yhdistävänä tekijänä tosielämän pulma (konkretia) ja yhteinen päämäärä?
  - ÄRM-tilanteet konkreettisia ja akuutteja verrattuna esim. kestävän kehityksen haasteisiin.
  - Tiedolla johtamisen valmiusharjoituksilla rutiinia?

Minnamaria Korhonen
Erityisasiantuntija, kuntatalous
Minnamaria.korhonen@kuntaliitto.fi
p. 050 513 4641

Juuso Ilmola
Tutkimusasantuntija
juuso.ilmola@fcg.fi
p. 041 7314144

www.kuntaliitto.fi